

Notat vedr. førtidspensionsområdet i Aabenraa kommune – 2020 / 2021

Arbejdsmarkedsudvalget blev på deres møde den 17. februar 2020, orienteret om en analyse af førtidspensionsområdet, som rådgivnings- og revisionsfirma BDO, havde udarbejdet.

BDO gennemgik 20 sager, udvalgt efter en forholdsmæssig fordeling af sager i forhold til ydelsestyper. Der har i udvælgelsen været lagt vægt på, at der ikke måtte være åbenlyse formålsløse sager, at der var en ligelig kønsfordeling, samt at der i kontanthjælpsgruppen var 2 modtagere fra ikke vestlige lande.

Overordnet vurderede BDO at:

- sagerne som altovervejende hovedregel var veldokumenteret og oplyste i et omfang, der gjorde det muligt at tage en afgørelse om førtidspension
- der var fokus på at afprøve borgerens arbejdsevne i konkrete arbejdsprøvnings med de rette skånehensyn
- der var i arbejdsprøvnings fokus på at udvikle arbejdsevnen, og der blev målt / vurderet både i forhold til timer og effektivitet
- der var anvendt funktionsvurdering i hjemmet til at belyse funktionsniveau, skånebehov og behov for kompenserende ordninger
- der var fokus på at indhente helbredsoplysninger
- de i tilstrækkelig omfang blev anvendt helbredsoplysninger til at oplyse sags grundlaget
- det fremgik af den forberedende plan, at borgerne var inddraget i udarbejdelsen
- som alt overvejende hovedregel foregik flowet mellem de nødvendige helbredsrapporter og rehabiliteringsteamets behandling i et flow uden unødigt ventetid

BDO har ud fra deres gennemgang, vurderet Aabenraa Kommunes praksis for tilkendelse af førtidspension. BDO er enig i 18 af sagerne i forhold til tilkendelse af førtidspension.

BDO har bemærkninger til to af sagerne, hvor de ikke er helt enige i Aabenraa Kommunes vurdering

Førtids- og Fleksjobreformen den 1. januar 2013:

Det grundlæggende princip bag førtidspension- og fleksjobreformen var, at det ikke er perspektivrigt for hverken den enkelte eller samfundet at opgive mennesker til et passivt liv på førtidspension.

Forenklingsreformen:

Den 1. januar 2020 trådte en ny forenklingreform i kraft. Aftalen bygger på fire kernelementer:

1. Færre og mere enkle proceskrav
2. Ens regler på tværs af målgrupper
3. Flere digitale løsninger

4. Fokus på kommunernes resultater gennem benchmarking. Kommunerne fik med forenklingsreformen, langt større frihed til at planlægge indsatsen, så den passer til den enkelte. Med friheden til kommunerne følger også ansvaret for at sikre, at borgerne får en indsats, der kan hjælpe dem i job eller tættere på arbejdsmarkedet.

Derfor kommer der øget fokus på kommunernes indsatser og resultater. Det bliver muligt at skride ind over for de kommuner, der ikke lever op til deres ansvar. I sidste ende kan staten sætte kommuner under administration med faste krav til indsatsen.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet

Temadag om kvalificering af tilkendelser af førtidspension:

Den 10. december 2020 var repræsentanter fra forvaltningerne: Jobcenter og Borgerservice, Social- og Sundhedsforvaltningen og Børn og Kultur forvaltningen, kommunens Rehabiliteringsteam samt analyse og økonomi, samlet til en temadag om kommunens udfordringer på førtidspensionsområdet.

Temaet for dagen var en drøftelse af, hvad kommunen, på tværs af forvaltninger, kan gøre for at vende udviklingen med den store stigning i tildeling af førtidspension.

Konklusionen fra drøftelsen på temadagen var:

- der ses et udviklingspotentiale på tværs af forvaltningerne
- der er igangsat en "kvalitetskontrol / sags gennemgang" – inden sagen forelægges rehabiliteringsteamet
- praktikker skal i højere grad startes op med et højere timetal, og så reducere, afhængig af skånehensyn – i stedet for modsat
- Aabenraa kommune har mange fleksjobvisiterede borgere, som er "på vej" til førtidspension
- Der skal, efter tilkendelse og bevilling af fleksjob, fortsat udvikles i arbejdsevnen og timetallet

Forslag til temaer til kvalificering af tilkendelsespraksis:

1. **Sags processen:** Afklaring af arbejdsevnen - og hvornår dokumentationen er tilstrækkelig?
2. **Dokumentation og samarbejde:** Samarbejdet med aktører, leverandører, behandlingssystemet, sundhedskoordinatorer og andre forvaltninger
3. **Fokus på det gode liv** (som ikke nødvendigvis er en førtidspension)

Sags processen: Afklaring af arbejdsevnen - og hvornår dokumentationen er tilstrækkelig?

Socialfaglig forståelse og socialfaglige skøn:

- Lovgivning og dokumentationskrav for tilkendelse af førtidspension
- Vidensdeling - drøftelse af principielle sager – læring
- Bedre overblik over borgerens sagsforløb: Medarbejderne skal nemt kunne danne sig et overblik over borgerens sag i sagsbehandlingssystemet, ved hjælp af, mere ensartet journaliseringspraksis og smartere it-understøttelse
- Betingelserne for at få tilkendt førtidspension:
 - at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat i forhold til alle erhverv. Ikke kun i forhold til borgerens tidligere erhverv

- at nedsættelsen er af et sådant omfang, at borgeren ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved lønnet arbejde eller ved f.eks. et fleksjob.

Overvejelser:

- Opkvalificering i den forberedende plan og identificering af borgere med nedsat arbejdsevne
- Opkvalificering af indstillinger fra rehabiliteringsteamet, med bidrag fra andre involverede forvaltninger

Dokumentation og samarbejde: Samarbejdet med aktører, leverandører, behandlings-systemet, sundhedskoordinatorer og andre forvaltninger

- leverandørsamarbejdet: Samarbejdet med leverandørerne skal understøtte fremdriften i borgerens sag
- fokus på kvalitetssikring af jobcentrets visiteringer /bestillinger og tilbagemeldingerne fra leverandører / aktører
- Samarbejde med andre forvaltninger: Samarbejdet skal understøtte afklaringen af borgerne og smidiggøre sagsgangene om "fællesborgere"
- Vidensdeling med andre forvaltninger om, hvordan deres indsigt i borgernes funktionsniveau og evt. ydelser efter Serviceloven, kan understøtte en hurtigere afklaring af borgeren i beskæftigelsessystemet.
- Lægesamarbejdet: Konstruktivt samarbejde med lægerne, hvor lægeerklæringer mv. bidrager til fremdrift i borgerens sag
 - Lægerne er en afgørende aktør i at sikre en hurtigere afklaring af borgernes arbejdsevne og der er et løbende og gensidigt samarbejde med læger, speciallæger og sygehuse om attestudfyldelse

Fokus på det gode liv (som ikke nødvendigvis er en førtidspension)

- Opfølgning på borgernes oplevelse af "servicerejsen": Tilfredshedsmåling
- Borgerne skal opleve imødekommenhed, empati og anerkendelse og opleve, at de involveres i tilrettelæggelsen af deres forløb

Tiltag til implementering i Jobcentret for at kvalificere tilkendelser af førtidspension:

- Temadag for sagsbehandlere på tværs af forvaltninger (juni 2021)?
 - Oplæg v/BDO, som også faciliterer dagen
 - Oplæg v/sundhedskoordinator og psykiater om udviklingen i årsager til førtidspension (stor stigning i psykiske lidelser) – muligheder for at bevilge førtidspension med kontrol m.m.
- Vidensdeling med andre forvaltninger om, hvordan deres indsigt i borgernes funktionsniveau og evt. ydelser efter Serviceloven, kan understøtte en hurtigere afklaring af borgeren i beskæftigelsessystemet
- Opkvalificering i den forberedende plan og identificering af borgere med nedsat arbejdsevne

- Opkvalificering af indstillinger fra rehabiliteringsteamet, med bidrag fra andre involverede forvaltninger
- Der er igangsat en "kvalitetskontrol / sags gennemgang" – inden sagen forelægges rehabiliteringsteamet
- Tilkendelse af førtidspension kan i flere tilfælde, end i dag, gives med kontrol (samtidig med tilkendelse af førtidspension kan det besluttes, at en sag skal genoptages til vurdering på et senere tidspunkt)

Følgende er citeret fra Ankestyrelsens praksisundersøgelse om førtidspension til personer med en psykisk lidelse (i 2012):

- Vurderingen af, hvorvidt nedsættelsen af arbejdsevnen er varig, er helt central og et udtryk for, at førtidspension er en varig forsørgelsesydelse i modsætning til sygedagpenge og kontanthjælp.
- Der kan dog i ganske særlige tilfælde tilkendes førtidspension, selv om det ikke helt kan udelukkes, at der på længere sigt kan opnås en vis forbedring af arbejdsevnen ved yderligere forsøg på behandling. Der skal dog være tale om personer med en alvorlig lidelse, som betyder, at de på afgørelsestidspunktet vurderes at være ude af stand til at kunne blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde som udgangspunkt inden for en længere periode på omkring 5 år. Sådanne sager skal tages op til ny vurdering på det tidspunkt, hvor det forventes, at der kan gennemføres yderligere behandlingsmæssige foranstaltninger.
- Behovet for en afgørelse om ny vurdering kan især forekomme, når der er tale om pension til unge, og ved visse sygdomme der erfaringsmæssigt har et uforudsigeligt forløb. Afgørelsen om ny vurdering skal meddeles borgeren i forbindelse med afgørelsen om førtidspension
- Udarbejdelse af koncept for tilfredshedsmåling (borgernes oplevelse af "servicerejsen")